

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. II. Cum quali Evidentia naturali circa idem Objectum materiale
consistere possit actus Fidei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

& tamen haberet evidentiam revelationis, nihil videtur ob stare, quominus à nostro habitu eliceretur actus fidei, quia adhuc esset actus pendens ab imperio voluntatis. *¶* Transseat totum, de quo nolo disputare. videat de hoc quivult Lugonem n. 36.

289. Obijciunt 1. saltem supremus Angelus evidenter cognovit Deum sibi loqui in primo instanti, quando habuit fidem Myfteriorum sibi reuelatorum: atqui habuit habitum fidei ejusdem rationis nobiscum: ergo &c. Major probatur. Quia Angelus supremus evidenter cognovit aliquem sibi loqui, & non inferiorem se, nec sibi parem, cum nullus talis existeret: ergo &c. *¶* 1. Si in Angelis non posset declarari modus, quo Deus illis obscure loqueretur, potius dicendum esset cum plurimis DD. Angelos non habuisse fidem propriè dictam, sed alio modo quandam cognitionem. Respondet deinde Lugo, concedendo quidem, Angelos habuisse evidentiam moralem, negando tamen, quòd habuerint evidentiam Metaphysicam; quia etiam supremus Angelus potuisset saltem imprudenter formidare, an non fortè loquatur sibi aliqua creatura superior, quæ ipsum vellet decipere, & quam Deus ex gravibus causis sibi occultaret: vnde etiam dicendum est, ab Angelo non fuisse evidenter Metaphysicè cognitam supernaturalitatem illius locutionis: quapropter Angelus animadvertens, sibi metaphysicè non constare de supernaturalitate aut naturalitate illius locutionis, potuit saltem imprudenter formidare, ne fortè non sit supernaturalis, nec locutio Dei. P. Esparza q. 24. ad 5. addit, hunc loquendi modum respectu Angelorum, difficulter quidem explicari per conceptus específicos, credendum tamen esse, quòd Deus possit non minus Angelis quàm hominibus loqui locutione obscurâ, quæ tamen sit digna creditu, quòd sit locutio Dei. Meo iudicio non adeo difficulter explicatur ab illis, qui admittunt, ad fidem sufficere locutionem quoad modum supernaturalem; difficulter tamen ab illis, qui requirunt supernaturalem quoad substantiam, & quæ ab Angelo non nisi obscure iudicetur esse inimitabilis à creatura.

290. Obijciunt 2. Moyses, B. V. Apostoli habebant ex miraculis per ipsos, vel in ipsis factis, evidentiam, se veram doctrinam tenere. *¶* habuisse quidem moralem evidentiam, non tamen evidentiam metaphysicam, quia potuissent imprudenter suspicari aut formidare, vtrum ea fierent ope dæmonis, aut falsâ representatione. Sanè Sectariorum nostri temporis pertinacia satis ostendit, hominem protervum non cogi ad assentiendum miraculis, sicut nec Judæi miraculis Christi adeo patentibus necessitati fuerunt.

291. Obijciunt 3. Obscuritas non est ratio formalis motiva ex parte objecti: ergo eâ absente totum motivum habetur: ergo poterit produci actus. Probatur antecedens. Illud enim non se tenet ex parte objecti formalis, quòd non

redditur pro ratione, quare ponatur actus: non redditur pro ratione assensus, quia objectum est obscurum: ergo obscuritas non se tenet ex parte objecti formalis. *¶* Negando oppositum argumenti; nempe quòd obscuritas se tenet ex parte objecti: hoc enim falsum est; nam obscuritas formalis tenet se ex parte actus, non objecti denominatur obscurum, ut etiam tenet S. Thomas 1. 2. q. 67. a. 3. *¶* de Verit. q. 14. a. 1. Hinc concessio antecedente, distinguitur prima consequens: Haberetur totum motivum, sed diverso modo applicatum in ordine ad causam alium actum specie diversum, concedo; sed Nego primam & secundam consequentiam.

Obijciunt 4. S. Thomas q. 1. a. 2. videtur cit, eos qui viderent suscitari mortuum in confirmationem alicujus veritatis, manifestè cognovisse, illam doctrinam esse à Deo. *¶* S. Thomas loqui de evidentia credibilitatis: cetero requirit ibid. imperium voluntatis ad ipsum actum fidei.

CONTROVERSIA II

Cum quali evidentia naturali circumscribitur objectum materiale consistere possit actus Fidei.

292. *Q*ueritur 1. An possim vno eodem instanti eidem objecto materiali assenti per actum fidei, & per actum scientiam, vtrum eodem instanti quo elicio demonstrationem, quòd Mundus sit creatus in tempore, possim elicere actum fidei, quo propter revelationem Gen. 1. credo mundum factum in tempore.

Prima Sententia univèrsim negat, etiam de potentia absoluta. Tribuitur S. Thomas q. 14. a. 4. & 5. quem sequuntur communiter Thomistæ & Scotus cum suis. Ex nostris sequitur Molinæ. Ceterum S. Thomas videtur potius stare pro Tertia Sententia mox referenda, & ita interpretatur Petrus de Aragon.

Secunda Sententia, univèrsim affirmat, exceptâ Visione Beatâ. Ita plures ex nostris.

Tertia, distinguit inter Evidentiam physicam & metaphysicam. Cum priore dicunt consistere fidem, non cum posteriore. Evidentiam physicam dicunt, quæ habetur per sensum, vel ex eo, quòd spectato naturali rerum ordine, & exigentiâ causarum physicarum, necessitate requiritur, quamvis posset miraculose aliter fieri. Vnde hæc evidentia non est omnino imperitabilis, nec omnem formidinem essentialiter excludit, sed tantum formidinem prudentem. Ad hanc reducitur Evidentia metaphysica imperfecta seu inferioris ordinis, hoc est, quæ quidem non fundatur merè in experientia sensuum, nec in pluribus conceptibus evolvenda, ut ob infirmitatem nostri intellectus, communiter admittat formidinem

aliquam, saltem imprudentem: hujusmodi apud plurimos est demonstratio Dei ex creaturis.

Evidentia Metaphysica est, quæ reddit intellectum omnino imperturbabilem, & excludit omnem etiam imprudentem formidinem: ut sunt prima principia, & quæ inde deducuntur. Itaque hæc Sent. est S. Thomæ, Suarez, Vasquez, Conink, Turriani, Hurtadi, Granadi, quos sequitur Lugo, Perez, Pallav. Esparza.

Quarta Sententia erit, si dicamus, quoddam actus fidei, qui in modo tendendi assimilatur tertie mentis operationi, hoc est Illationi, quæ solet exprimi per part. Ergo, quoddam, inquam, talis actus fidei possit quidem stare cum evidentia physica, non autem cum evidentia metaphysica. Econtra, actus fidei qui per modum tendendi secundæ mentis operationis, hoc est, iudicii immediati assentiretur toti complexo, quod constat ex Veracitate Dei, revelatione, & ipso mysterio revelato, talis, inquam, actus posset stare etiam cum evidentia metaphysica; quod fortasse Auctores tertie sententiæ non negarent. Itaque-

293. DICO 1. Actus Fidei divinæ non repugnat cum evidentia physica quasi per hanc excludatur. Probat. Omnis actus, circa cuius objectum potest intellectus ab alio actu adjuncto accipere firmitatem & robur in adhaerendo, potest conjungi cum tali actu, à quo accipit ejusmodi firmitatem & robur. Sed intellectus, stante Evidentiâ physica, potest ab actu fidei accipere firmitatem & robur. Ergo potest cum actu fidei conjungi. Major patet, quia nulla ratio est, cur intellectus repudiet actum, à quo potest magis in suo fine firmari, sicut voluntas nullum bonum necessarium respuit, quo ejus finis potest promoveri. Minor autem probatur. Evidentia physica non ita certificat intellectum, ut ejus motivum assentiendi appareat penitus infallibile; nec meretur assensum, quo quis iudicet, rem non posse falsiter habere, adeoque vi suæ apparentiæ, posset in aliquo casu admittere prudentem formidinem, quia posset fallere, cum defacto multæ hujusmodi evidentie physice fallant, ut supra vidimus: atqui sic jam admitteret intellectus circa illius evidentie objectum, aliquam firmitatem & robur, præsertim ab actu fidei, cujus motivum meretur credi, quod non possit fallere: ergo evidentia physica non excludit fidem.

294. DICO 2. Cum quacunque evidentia, quæ in via potest haberi per causas naturales, potest stare actus fidei, affirmans immediate revelationem & rem revelatam, propter connexionem quam habent inter se, absque modo tendendi illativo vnius ex alio, sed eo modo, quo aspicientes parietem, affirmamus existentiam parietis ut connexionem cum visione quam experimur.

Probat. Conclusio primò. Quare fides non possit stare cum evidentia summa & imperturbabili, desumitur ex modo tendendi imperfe-

fecto, qui reperitur in modo tendendi tertie mentis operationis, seu Illationis, ut videbimus Concl. sequente. Sed hoc fundamentum non procedit de actu immediato, quo affirmo existere revelationem connexam cum productione mundi in tempore, seu coexistentiam & conformitatem revelationis cum re præterita: ergo nulla ratio convincit repugnantiam.

295. DICES. Per talem assensum non affirmatur mysterium seu res revelata directè, sed tantum indirectè, nempe in revelatione tanquam in medio. R. Hoc sufficere, ut dicatur simpliciter affirmari. Sic beati dicuntur cognoscere creaturas, quatenus eas cognoscunt in Deo; & non aliter. Sic quando audiens vocem Petri, affirmo sine vlla illatione, Petrum esse præsentem, non affirmo ejus præsentiam directè, sed in voce habente connexionem cum illo. Nihil enim affirmamus directè immediatè, nisi quod apparet in se. Quare autem talis assensus dicatur immediatus, & non potius medius, quamvis cognoscat vnum in alio tanquam in medio, jam in philosophia exposui, & nunc breviter dico, esse immediatum quatenus opponitur actui illativo, qui est medius, quia cognoscit vnum ex alio, cui innititur tanquam motivo formali, & cognoscibili pro priori naturæ, per duos actus connexentes extrema cum medio termino, ut deinde extrema connectantur inter se.

Probat. Conclusio 2. Quia hac ratione facilius solvuntur argumenta quædam non levia, quæ fieri solent contra tertiam conclusionem mox ponendam, sicque conciliantur Auctores, qui alioquin in hoc puncto sibi magno numero opponuntur.

296. Objici solet definitio S. Pauli, quod hac ratione fides non esset argumentum rerum non apparentium. Ad hoc tamen variis modis responderi potest. Primò cum quodam Recentiore, observando ex S. Thomæ q. 8. a. 2. & communis aliorum, aliqua esse, quæ per se, & directè cadunt sub fidem; & talia sunt, quæ naturalem intelligentiam excedunt, ut Trinitas, Incarnatio, Resurrectio; & ab his, tanquam à sua directæ & potissima ac famosiore materia, Fides dicitur Argumentum non apparentium simpliciter. Alia cadunt sub fidem indirectè & secundariò, ut sunt, quæcunque continentur in Scriptura: & ista non omnia sunt non apparentia simpliciter, & nihilominus creduntur & credi debent: ut quæ narrantur de Cane Tobie, de factis hominum, de bellis gestis, quæ omnia vtrique secundum se aliquando apparebant & erant evidentia, vnde nec dicuntur Mytheria. Ita ferè etiam respondet Lugo & Ripalda. Ratio est, quia propter illa objecta, quæ naturali ratione faciliè possunt intelligi, Fides non est instituta, nec fuisset instituta, nisi alia abscondita Mytheria fuissent revelanda. Rectè ergo Fides denominatur argumentum non apparentium, nempe eorum objectorum, propter quæ primariò & principaliter Fides

est à Deo instituta : idque colligitur ex verbis præcedentibus. *Fides est sperandarum substantia rerum.*

Responderi potest 2. Sensum illorum verborum non esse exclusivum, sed potius extensivum, seu ampliativum, hoc est, non esse sensum, quod fides sit tantummodo argumentum non apparentium, seu, non potentium apparere cognitione naturali. Ratio responsionis est, quia S. Paulus noluit exprimere imperfectiones Fidei, sed potius ejus vim & utilitatem commendare. Quodsi Fides esset exclusio evidentiae circa objecta alioquin evidenter cognoscibilia, hæc exclusio esset imperfectio, sicut est ipsa obscuritas actus. At verò, esse argumentum rerum naturaliter incognoscibilium, est perfectio maxima, quia elevat nostrum intellectum ultra proprias vires : & hoc specificat Fidem, sicut arduitas in objecto specificat Spem.

297. Responderi potest 3. Actum Fidei, de quo locuti sumus in Conclusionem, non esse propriè *Argumentum* ; quia hæc vox significat illuminationem : actus ergo Fidei, qui propriè dicitur *Argumentum*, non potest conjungi cum Evidentia Metaphysicâ, ut dicam Concl. seq. Hoc sensu dixit S. Gregorius hom. 26. in Evang. Cum Paulus Apostolus dicat : *Est autem Fides sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium.* profectò liquet, quia Fides earum rerum argumentum est, quæ apparere non possunt. Neque obstat, quod S. P. addat. *Quæ etenim apparent, jam fidem non habent, sed agnitionem.* Nam horum verborum sensus est, quod actus evidens, quæ talis, non sit Fides, sed Agnitio dicenda. Eodem sensu dixit S. Athanasius. *Fides est, quæ in impossibili possibilitatem, robur in imbecillitate, patibile in impaubilitate, corruptionem in incorruptibilitate, mortale in immortalitate, & in paucitate magnitudinem credit.*

298. Ad alia Testimonia Patrum, quæ obijci solent, ex dictis responderi potest. Addendum tamen est, Patres præcipuè negare voluisse, Fidem stare cum Evidentia, quando Evidentia naturalis ita esset causâ fidei, ut nisi objectum esset evidens, non crederetur : talis enim Fides non esset laudabilis aut meritoria, nec etiam obsequium Deo præstitum, sed potius procederet ex animo malè affecto ad res Fidei, ut patet. Hoc sensu S. Gregorius dixit. *Non est fidei meritum, ubi humana ratio præbet experimentum.*

299. DICO 3. Si tertia mentis operatio dicit in suo tendendi modo pro priori naturæ exclusionem plenissimâ & imperturbabilis possessionis objecti, aliunde habitæ, tunc connaturaliter saltem (quidquid sit de potentia Dei absoluta) non potest actus Fidei illativus stare cum evidentia Metaphysica circa idem objectum materiale. Conclusio est conditionatè posita, supponens ex philosophia doctrinam mihi veriore (de qua tamen hic disputandum non est) quod tertia mentis operatio in hoc differat à secunda mentis o-

peratione, quod in suo modo asserendi sit assensu connexionis duorum extremorum cum tertio, qui nifus exprimitur per particulam; Ergo : quæ innuit imperfectionem talis assensu, quod scilicet ita nitatur assensu alterius, ut profiteatur, non adesse in intellectu aliunde tantum lucem & possessionem objecti pro priori naturæ, quæ sit plenissima possessio talis objecti. Non absque hac exclusionem non potest assignari sciens discrimen inter secundam & tertiam mentis operationem : Judicare enim præcisè vnius connexionem cum altero, convenit secundæ mentis operationi. Sub hujus doctrinæ hypothese concedit Conclusio & Probat. Nam Evidentia Metaphysica esset actus procedens ex determinatione facta ab objecto, sine imperio Voluntatis & hoc ipso esset possessio imperturbabilis objecti : actus autem Fidei procederet ex pia affectione, adeoque jam teneret se pro posteriori naturæ ergo vel non erit illativus, vel excludet pro priori naturæ evidentiam metaphysicam : ergo non potest saltem connaturaliter coexistere illi.

300. Obijcies 1. Stante perfectissimâ possessione objecti, adhuc cognitio obducitur eadem objecti est quædam perfectio intellectus : ergo adhuc potest vtiliter superaddi evidentia metaphysica. Nam ex hoc capite superadditur in Christo Scientia infusa Visioni beatæ. Hoc argumento probatum iri, quod Fides etiam potest stare cum Visione beatæ, & opinio cum demonstratione metaphysica, & quod in Christo habet Fides ; Omnibus ergo distinguendum est notandum : est perfectio habens imperfectionem in explicatam, in modo tendendi, conceditur, aliter negatur antecedens & consequentia. Sic dicitur de peccatis commissis, quamvis sit perfectio, non potest tamen stare cum gaudio beatifico, quia imponit pro priori naturæ subjectum non habens gaudium fatiativum, & omnis doloris impatiens : item actus quo quis evidenter judicat, de aliquid ignorare, vel de aliquo objecto dubitare, repugnat cum evidentia illius objecti. Jam quæ attinet ad instantiam allatam de Christo, propter hoc ipsum principium philosophicum dicit Card. de Lugo, in Christo non fuisse actum scientificos, pertinentes ad tertiam mentis operationem, sed tantum ad secundam. Videatur disp. de Incarn. n. 32.

301. Obijcies 2. Existentia Dei est omnibus credenda fide divinâ ; dicente S. Paulo, quod accedentem ad Deum oportet credere, quia etiam atqui docti habent evidentiam metaphysicam de Existentia Dei : ergo potest cum evidentia metaphysica stare actus fidei ejusdem objecti. Responderi potest primò, cum Pallav. & ex mente S. Thomæ, per illum articulum credendum non intelligi Deum nudè sub quocunque consilio conceptu, sed intelligi sub conceptu Entis habentis providentiam & Omnipotentiam, & quod solum sit colendum : quæ omnia naturali ratione philosophi investigare non potuerunt. Et quamvis aliqui

aliqui paucis acquisiverint evidentiam physicam, hoc est, æqualem illi, quam habemus de castino ortu solis, vix tamen vllus acquisivit metaphysicam, hoc est, cui alia æqualis per nullam potentiam possit esse falsa. Verificatur ergo dictum Pauli ex ejusdem intentione sufficienter, quatenus vix vno aut altero excepto de cæteris omnibus verificatur. Melius tamen & vniuersalius,

302. Responderetur 2. S. Paulum nuspiam dixisse, quod existentia Dei seorsum sumpta necessario credenda sit actu illativo, & vt *Quod*, sed satis illi esse, si credatur vel vt *Quo*, dum nimirum affirmatur Deus loqui, vel vt *Quod* quatenus est pars complexi huius: *Deus remunerator*. Nec enim, inquit idem auctor, quoties ex aliquo motivo assentimur alicui concreti, assentimur ex illo motivo singulis partibus illius concreti seorsum sumptis; alioquin qui crederet ex testimonio Medici, se esse agrotum, crederet ex eodem testimonio se esse hominem, & se existere; nam hæ sunt partes illius concreti, scil. *hominis agroti*. Itaque credere aliquod totum ex aliquo motivo, est tantum credere ex illo motivo vltimam formalitatem constitutivam illius totius, & quæ non sunt aliunde nota.

Obijcies 3. Posset Deus in præmium actus Fidei de aliqua re revelata, infundere pro posteriori signo naturæ, evidentiam Metaphysicam illius ejusdem rei: ergo possent stare simul. 3. Conclusionem procedere de connaturali conjunctione. An autem possint conjungi per absolutam potentiam, sicut contra naturalem existentiam conjungebantur in Christo Beatitudo & Tristitia, non vacat disputare, ne nimirum philosophia nos immisceamus.

303. Probatione à nobis allatæ, & communitè usurpatæ, non contentus Card. Pallavicinus, duplex aliud argumentum excogitavit ingeniose, vt solet: quod vtrumque placet referre, & considerare, quantum habeat momenti. Primum Argumentum proponit n. 164. hoc modo. Fides ex sua essentia est obsequium Liberum & Voluntarium, quod præstamus Auctoritati loquentis, credendo id, quod alioquin possemus non credere. Neque hoc obsequium consistit præcisè in eo, quod credamus propter auctoritatem illius id, quod possemus non credere ex illo motivo, licet necessitaremur ad illud credendum ex alio motivo. Nam Autoritas loquentis est medium quod adhibetur ad hunc finem, vt credatur ipsa res enuntiata. Sicut præceptum imperantis est medium, quod adhibetur ad hoc, vt fiat res præcepta. Nemo enim adhibet media in ordine ad finem, qui est necessario existens, independenter ab ipso medio: ergo de natura intrinseca locutionis est, non interponere auctoritatem loquentis, nisi in ordine ad illum casum, in quo independenter ab ea audiens non esset aliunde & ex quocunque motivo necessitatus ad assentiendum rei enuntiatae.

304. Confirmatur ex paritate jam indicata. Sicut enim, si ego essem necessitatus ex alio motivo ad volendum audire sacrum, non posset aliquis prudenter id mihi præcipere; quia præceptum supponit libertatem antecedentem circa rem præceptam, vt scilicet simpliciter posset non fieri; ita ex suppositione quod meo intellectui pateat aliquod objectum, adeoque quod sim necessitatus ad illud affirmandum, nemo prudens annuntiaret mihi tunc illud objectum præcisè in eum finem, vt etiam ob ejus auctoritatem assentirer.

305. Argumentum hoc videtur non improbabili responsione eludi posse. Verum equidem est, quod potestas præcipiendi vt sic & in genere considerata, atque etiam locutio vt sic & in genere considerata, fuerint à natura instituta primario in hunc finem, vt haberetur medium obtinendi id, quod alioquin futurum non esset, & vt obtineretur assensus circa illud, circa quod alioquin assensus fortè non poneretur ex vlllo motivo, ac proinde, si ad omnia, quæ aliquando expedit præcipi, essemus aliunde necessitati, & ad assentiendum ijs quæ revelari possent, essemus etiam aliunde necessitati, meo quidem iudicio certum est, quod non esset à natura introducta potestas præcipiendi, nec etiam facultas loquendi. Quia, præcisè hoc quod est: *facere ex motivo obedientie*: & *assentiri in obsequium alterius*, etsi sint laudabilia, videntur tamen admodum secundario intendi, & non sufficientia fuisse ad introducendam potestatem obligandi. Nihilominus tamen hoc concessio, inde non sequitur, quod, postquam instituta est potestas præcipiendi, propter innumeros casus, in quibus simpliciter utilis est ad obtinendum id quod præcipitur, & eodem modo facultas loquendi, non sequitur, inquam, quod non posset postea in casu particulari vtiliter & prudenter exerceri, etiam si in illo casu particulari res præcepta esset aliunde necessario futura, & res revelanda aliunde necessario sciretur.

306. Declarari hoc potest exemplo. Sumere cibum est à natura institutum ad conservandam vitam, ita vt si essemus immortales, & omnes in eadem constitutione permanentes sine cibo, sicut post resurrectionem erunt Beati, non esset institutus usus cibi, nec ejus appetitus, nec potentia concoctiva &c., & tamen defacto in casu particulari prudenter fuit adhibita sumptio cibi à Christo Domino post resurrectionem, quando apparuit Apostolis in Canaculo, & in Emmaus, tamen si nihil adjumenti ab illo cibo acceperit. Quidni ergo pari modo adhuc vtiliserit in casu particulari revelatio aut præceptum, etiam si in tali casu non intendatur finis primarius potestatis loquendi, præcipiendi: & hoc circa primum argumentum.

307. Secundum ejusdem auctoris argumentum sic habet. Natura non reddidit possibiles assensus obscuros, adeoque ex genere suo obnoxios errori, nisi quia non poterat aliter sup-
plere

plere nostram ignorantiam circa plurima ob-
jecta; atque ut huic periculo erroris melius
consuleret, subiecit assensus obscuros imperio
voluntatis. Neque ab hac regula exemit as-
sensus Fidei, licet infallibiles; quia noluit eos per
experientiam posse discerni ab actibus fallibili-
bus, alioquin non essent amplius obscuri (ad-
vertat quæso hic lector, quàm clarè hic neget
Pallavicinus Discerniculum experimentale inter
actum habentem motivum fallibile, & habentem
motivum infallibile, si uterque sit obscurus, &
quodd obscuritas sit fundamentum formidinis) &
tolleretur meritum, quod habemus operandi de-
penderet à cognitione obscura. Hoc posito de-
buit Natura sic instituire cæteros obscuros assen-
sus, ut eos non adhiberemus, quando ex alio mo-
tivo objectum est evidens, alioquin incideremus
in periculum erroris sine utilitate: totam enim
utilitatem quam præstaret tunc assensus obscurus,
possumus percipere, si assentiamur per actum evi-
dentem & infallibilem ipsi probabilitati motivi
obscuri, præcindendo à veritate & falsitate.
Non debuit autem eximi ab hac Regula assensus
obscurus Fidei divinæ, ne de illo haberemus ex-
perientiam diversam ab alijs obscuris assensibus;
maximè quia ab hac exemptione nullum ferè
commodum oriretur, nam totum meritum pos-
set haberi credendo ipsam revelationem divinam,
quæ semper est obscura. Ita Pallav.

308. Hæc tamen probatio non convincit.
Respondetur enim negando suppositum, nempe
quodd Natura noluerit posse conjungi actum pro-
babilem cum evidente, ex hoc fine, ne sine fructu
exponeret hominem periculo errandi. Revera
enim nulli periculo exponeretur, cui non esset
expositus, etiam si non posset conjungi conclusio
opinativa cum conclusione evidente, dummodo
posset conjungi assensus obscurus immediatus
circa motiva obscura opinionis. Quando enim
hæc duæ conclusiones in eodem objecto materiali
concurrerent, nullus error committeretur circa
objectum materiale (nam hoc revera daretur,
quia, ut ponimus, sciretur) sed totus error esset
circa objectum formale seu circa motivum. hoc
autem periculum errandi maneret, hoc ipso quia
posset elici actus opinativus immediatus, circa
ipsum objectum formale directè, & tunc idem
error incurreretur quoad affirmationem, qui in-
curreretur eliciendo conclusionem opinativam.
Quodd autem tunc posset elici actus immediatus
circa motivum opinionis, non potest à Pallavi-
cino negari, nam ut ex recitatis verbis patet, non
obstante evidentiâ, potest stare simul actus Fidei
circa revelationem, etiam si non possit elici actus
illativus: ergo idem dicendum est de actu opi-
nativo, alioquin jam posset discerni per experien-
tiam actus Fidei ab actu opinativo, quod Pallav.
& meritò reputat absurdum. Et hæc circa secun-
dum argumentum Pallavicini. Contra Conclu-
sionem

309. Obijcies. Quandocunque manet
parte objecti totum motivum formale actus
actus, nulla est repugnantia, quominus maneat
ipse actus: sed stante Evidentiâ Metaphysicâ
huc manere potest totum motivum formale
ergo & actus Fidei. Distinguo majorem: Quo-
diu manet motivum, & nihil aliud superadditur
cujus negatio seu absentia supponitur ab ipso
actu, propter imperfectionem actus, concedo ob-
jectum, nego majorem, & eodem modo disti-
guo minorem, negatur Consequentia. Potest enim
subdistingui major: potest manere actus illativus
negotio, actus immediatus, affirmans ipsum mo-
tivum, concedo, & eodem modo concedo
negatur deinde consequentia. Infans est in
actu desiderij, & in actu opinativo, habente
nam formidinem actualem. Nam nec actus
boni desiderati est motivum desiderij, nec affir-
matio certitudinis est motivum opinionis, & tunc
utraque præsupponitur ad hos actus: ergo
negatio evidentiæ potest præsupponi ad actum
Fidei, etiam si non sit ejus objectum formale.

CONTROVERSIA III.

*Utrum eidem objecto possimus assentiri
ex motivo Scientiæ & Fidei, per quod
indivisibilem actum supernaturalem,
& à nostro Habitu infuso proceden-
tem.*

310. Negant Suarez, Turrianus, Falsus, Co-
nadus, Maratius, Card. Pallavicinus, &
quidem hic ultimus, ex novis fundamentis philo-
sophicis.

Affirmant Molina, Fonseca, & apud hos de-
randus, Okam, Gabr. Capreolus, Paladanius
item Valentia, Salas, Conimbric. Ariaga, Ordo-
do, Hurt. Lugo, Ripalda. Vtrique sententia
aliquid tribuendum existimo, & quantum fieri
potest, conciliandos Autores. Itaque

DICO 1. Non potest dari indivisibilis
actus supernaturalis Fidei nostræ, qui tendat in
motivum Fidei & Scientiæ, tali modo, ut movea-
tur à similitudine illorum motivorum, hoc est, ut
ita assentiatur, ut in modo assentiendi obediens
intellectum non assensurum esse hic & nunc, sed
motivum Fidei solum, sine motivo scientiæ appo-
neret: & hoc tribuo primæ sententiæ. Pro-
terea. Ille non est verus actus fidei, qui non sit
innititur auctoritati divinæ, ut vi suæ adhesionis
determinaret intellectum ad omnia credenda,
quæcunque Deus diceret, secluso quocunque alio
motivo: atqui actus, de quo procedit conclusio,
hoc non præstaret, hoc ipso quia niteretur forme-
liter & vnicè similitudine plurium motivorum, ali-
que non determinaret intellectum ad assensum
dum in absentia alterius motivi. Ergo &c.
311. DICO